

Νέο Σύστημα Διορισμών στην Εκπαίδευση

Σύντομη Έκθεση για τα Αποτελέσματα των Γραπτών Εξετάσεων

Εισαγωγή

Το Νέο Σχέδιο Διορισμών στην Εκπαίδευση (ΝΣΔΕ) αποτελεί μέρος των ευρύτερων μεταρρυθμιστικών προσπαθειών, που συντελούνται τα τελευταία χρόνια στον χώρο της εκπαίδευσης. Η αλλαγή στο σύστημα διορισμών στη δημόσια εκπαίδευση αποτελεί διαχρονικά απαίτηση του συνόλου της κοινωνίας και σαφή βούληση της πολιτείας για εκσυγχρονισμό ενός αναχρονιστικού συστήματος που έχει κλείσει προ πολλού τον κύκλο ζωής του. Αναντίρρητα, ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος όπως η Κύπρος δεν μπορεί να στηρίζει τη δημόσια εκπαίδευση σε ένα σύστημα διορισμών που μοναδικό κριτήριο έχει το έτος κατάθεσης πτυχίου και τη συνεπακόλουθη σειρά στους καταλόγους διοριστέων. Η καταγραφή της προβληματικής αυτής κατάστασης γίνεται διαχρονικά τόσο σε αποφάσεις υπουργικών συμβουλίων και πρακτικά επιτροπών όσο και σε μια σειρά Εκθέσεων (Έκθεση ΟΥΝΕΣΚΟ (1997), Έκθεση Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης (2004), Στρατηγικός Σχεδιασμός για την Παιδεία (2007) και Έκθεση Παγκόσμιας Τράπεζας (2014)).

Η Νομοθεσία για το ΝΣΔΕ ολοκληρώθηκε μετά από συζητήσεις και διαβουλεύσεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων και ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Ιούλιο του 2015, χωρίς καμία αρνητική ψήφο και με την αποχή ενός μόνο κόμματος.

Αναγκαιότητα του Νέου Συστήματος Διορισμών στην Εκπαίδευση

Η εισαγωγή του ΝΣΔΕ στοχεύει στην ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα προσοντούχων και ικανών εκπαιδευτικών. Αυτό αναμένεται τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα να αποβεί προς όφελος των μαθητών μας, οι οποίοι βρίσκονται στο επίκεντρο των προσπαθειών και των πολιτικών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), καθώς θα συμβάλει στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των γονέων και κηδεμόνων στη δημόσια εκπαίδευση, στη βελτίωση της εικόνας του εκπαιδευτικού επαγγέλματος στην κοινωνία και μακροπρόθεσμα στη συνολική αναβάθμιση της δημόσιας παιδείας.

Όπως κάθε καινοτομία, έτσι και το ΝΣΔΕ έχει περιθώρια βελτίωσης, και σε αυτό το πλαίσιο έχουμε ήδη δρομολογήσει τις ενέργειές μας για την επόμενη σειρά εξετάσεων, η οποία θα πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο του 2019. Σημειώνεται, παράλληλα, ότι το ΥΠΠ θα προχωρήσει άμεσα στον διορισμό επιτροπής για αξιολόγηση της διαδικασίας των Γραπτών Εξετάσεων, ώστε να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο το ΝΣΔΕ, θεσμός ο οποίος τυγχάνει της πλήρους στήριξης του ΥΠΠ.

Μια πρώτη ανάγνωση των αποτελεσμάτων των Γραπτών Εξετάσεων που έλαβαν χώρα το φθινόπωρο του 2017 έχει καταδείξει ότι η αλλαγή αυτή έχει πετύχει τον σκοπό της και έχει καταφέρει να προσφέρει ένα παράθυρο ευκαιρίας σε νέους, προσοντούχους και ικανούς εκπαιδευτικούς. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στη συνέχεια είναι ενδεικτικά αυτής της αλλαγής που συντελείται και των θετικών επιδράσεων που αναμένεται να έχει το ΝΣΔΕ.

Χαρακτηριστικά του Νέου Συστήματος Διορισμών στην Εκπαίδευση

Το 80% των υποψηφίων που παρακάθησαν στις Γραπτές Εξετάσεις για το ΝΣΔΕ ήταν νέοι πτυχιούχοι μέχρι 35 ετών. Οι περισσότεροι από αυτούς με το υφιστάμενο σύστημα είτε δεν θα είχαν ποτέ δυνατότητα διορισμού είτε θα διορίζονταν σε πολύ μεγαλύτερη ηλικία, καθώς στις αντίστοιχες θέσεις του υφιστάμενου καταλόγου διοριστέων το εν λόγω ποσοστό είναι μόλις 35%. Επιπρόσθετα, οι υποψήφιοι αυτοί υπερτερούν και σε ακαδημαϊκά προσόντα, αφού ποσοστό 53% κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ποσοστό υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό 48% στον υφιστάμενο κατάλογο διοριστέων.

Σημειώνεται, παράλληλα, ότι με το ΝΣΔΕ οι πιθανότητες πρόσληψης στην εκπαίδευση είναι πολύ μεγαλύτερες συγκριτικά με αντίστοιχες θέσεις στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, αφού αναμένεται ότι κατά μέσο όρο ένας στους οκτώ (12,5%) υποψηφίους θα εξασφαλίσει διορισμό (μόνιμο ή με σύμβαση), ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις θέσεις στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα δεν υπερβαίνει το 1,5%. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το ΝΣΔΕ να εξασφαλίζει πραγματικές ευκαιρίες και καλές πιθανότητες εργοδότησης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα για εκατοντάδες νέους προσοντούχους επιστήμονες, κάτι που θα ήταν αδύνατο να γίνει με το υφιστάμενο σύστημα διορισμών στην εκπαίδευση.

Παρατηρώντας τον αναμενόμενο χρόνο εργοδότησης μέσω των καταλόγων διοριστέων (υφιστάμενοι κατάλογοι), αντιλαμβάνεται κανείς εύκολα ότι όσοι κατέθεσαν πρόσφατα το πτυχίο τους δεν θα μπορούσαν να διοριστούν ποτέ. Ο μέσος όρος αναμονής για προσφορά

μόνιμου διορισμού στη δημοτική εκπαίδευση κυμαίνεται από τα 30 μέχρι τα 80 χρόνια, ενώ για τη μέση εκπαίδευση, με εξαίρεση τέσσερις ειδικότητες, ο μέσος όρος υπερβαίνει κατά πολύ τα 100 χρόνια. Η κατάσταση από μόνη της είναι αποκαρδιωτική.

Ενδεικτικά αποτελέσματα

Μια πρώτη ανάλυση των αποτελεσμάτων των Γραπτών Εξετάσεων του ΝΣΔΕ που πραγματοποιήθηκαν το φθινόπωρο του 2017 καταδεικνύει την επιτυχία του θεσμού. Τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι το νέο αυτό σύστημα έχει ήδη προσφέρει μια σημαντική ευκαιρία σε αρκετούς νέους επιστήμονες να σταδιοδρομήσουν στον χώρο της δημόσιας εκπαίδευσης και ότι η ανάγκη για εφαρμογή του είναι καθολική.

- Πέτυχαν στις εξετάσεις του ΝΣΔΕ και ενεγράφησαν στους πίνακες διορισίμων (νέοι κατάλογοι) 1826 εκπαιδευτικοί (στο υπόλοιπο της παρούσας Έκθεσης και για σκοπούς ορθότερης σύγκρισης των στοιχείων των δύο καταλόγων (διορισίμων και διοριστέων) έχουν χρησιμοποιηθεί τα δεδομένα για τους πρώτους 1826 στους υφιστάμενους καταλόγους διοριστέων, αναλογικά για τις διάφορες ειδικότητες). Ποσοστό μεγαλύτερο του 60% των επιτυχόντων διαθέτει επιπρόσθετα προσόντα (μεταπτυχιακές σπουδές) και σχεδόν το 30% διαθέτει εκπαιδευτική πείρα. Παράλληλα, το 21% των επιτυχόντων έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο, ενώ το ποσοστό για τον αντίστοιχο αριθμό ατόμων στους υφιστάμενους καταλόγους είναι μόλις 11%. Τα αποτελέσματα αυτά, σε συνάρτηση με τα στοιχεία που αναφέρονται πιο πάνω, υποδηλώνουν ότι η συντριπτική πλειοψηφία των επιτυχόντων διαθέτει ένα άριστο προφίλ και τα εχέγγυα να επιτύχει στο λειτούργημα του εκπαιδευτικού στα δημόσια σχολεία.
- Ο μέσος όρος ηλικίας των 1826 επιτυχόντων είναι τα 32 χρόνια, ενώ ο μέσος όρος του αντίστοιχου αριθμού υποψηφίων στους πίνακες διοριστέων (υφιστάμενοι κατάλογοι) είναι τα 40 χρόνια. Τα πιο πάνω στοιχεία αποδεικνύουν περίτρανα τις ευκαιρίες που προσφέρει το ΝΣΔΕ σε νέους επιστήμονες.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία για διάφορες ειδικότητες, τα οποία υπογραμμίζουν τις ευκαιρίες που προσφέρονται για πρώτη φορά σε υποψήφιους εκπαιδευτικούς, μέσα από το ΝΣΔΕ.

- Εμποριολόγοι / Οικονομολόγοι: Ανάμεσα στους πρώτους 26 επιτυχόντες, ποσοστό 23% διαθέτει βαθμό άριστα στο πτυχίο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους πρώτους 26 στον πίνακα διοριστέων είναι μόλις 8%. Παράλληλα, ο μέσος όρος ηλικίας των 26 επιτυχόντων είναι 35 χρόνια, ενώ των 26 πρώτων στους πίνακες διοριστέων είναι 59 χρόνια. Έντεκα (11) από τους 26 επιτυχόντες (ποσοστό 42%) διαθέτει επιπρόσθετα ακαδημαϊκά προσόντα, ενώ στον πίνακα διοριστέων το αντίστοιχο ποσοστό είναι 50%. Οι πρώτοι δέκα (10) επιτυχόντες στις Γραπτές Εξετάσεις πέτυχαν βελτίωση της θέσης τους (σε σχέση με τον πίνακα διοριστέων) μέχρι και 4000 θέσεις, σε μια ειδικότητα που ο μέσος όρος μόνιμων διορισμών ανά έτος δεν υπερβαίνει τους 14 (13,7).
- Φυσική Αγωγή: Ποσοστό 50% των πρώτων είκοσι επιτυχόντων είναι κάτοχοι πρόσθετων ακαδημαϊκών προσόντων, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό του υφιστάμενου καταλόγου είναι μόλις 15%. Επιπρόσθετα, ποσοστό 20% διαθέτει άριστα στο πτυχίο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους υφιστάμενους πίνακες είναι 0%. Στην πρώτη εικοσάδα των επιτυχόντων στην ειδικότητα της Φυσικής Αγωγής βρίσκονται υποψήφιοι οι οποίοι έχουν βελτιώσει τη θέση τους μέχρι και 1300 θέσεις, σε μια ειδικότητα που ο μέσος όρος μόνιμων διορισμών ανά έτος δεν υπερβαίνει τους 15 (14,7). Παράλληλα, το σύνολο των δέκα πρώτων επιτυχόντων στην εν λόγω ειδικότητα διαθέτουν εκπαιδευτική εμπειρία.
- Φυσική: Ο πρώτος επιτυχών έχει βελτιώσει τη θέση του (σε σχέση με τον υφιστάμενο πίνακα διοριστέων) κατά περισσότερες από 1000 θέσεις. Ο συγκεκριμένος υποψήφιος, κάτοχος μεταπτυχιακών προσόντων και με διδακτική εμπειρία, με το υφιστάμενο σύστημα θα διοριζόταν μετά από 70 και πλέον χρόνια, ενώ με το ΝΣΔΕ θα διοριστεί άμεσα. Οι πρώτοι είκοσι επιτυχόντες στην ειδικότητα της Φυσικής έχουν βελτιώσει τη θέση τους κατά 300 - 1450 θέσεις, ενώ ποσοστό 95% από αυτούς διαθέτουν μεταπτυχιακά προσόντα.
- Πληροφορική / Επιστήμη Ηλεκτρονικών Υπολογιστών: Ανάμεσα στην πρώτη εικοσάδα των επιτυχόντων, εκπαιδευτικός έχει βελτιώσει τη θέση του κατά 2380 θέσεις. Ο συγκεκριμένος εκπαιδευτικός έχει βαθμό άριστα στο πτυχίο, διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και η ηλικία του δεν υπερβαίνει τα 30 έτη. Ποσοστό 90% των πρώτων είκοσι επιτυχόντων στην ειδικότητα αυτή διαθέτει μεταπτυχιακά

προσόντα. Επιπρόσθετα, ποσοστό 25% έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο και ποσοστό 85% διαθέτει, παράλληλα, εκπαιδευτική εμπειρία.

- **Μαθηματικά:** Ανάμεσα στους πρώτους επιτυχόντες, κάποιιοι με άριστα στο πρώτο πτυχίο και μεταπτυχιακές σπουδές έχουν βελτιώσει τη θέση τους κατά περισσότερες από 1200 θέσεις. Παράλληλα, ανάμεσα στους πρώτους πέντε επιτυχόντες βρίσκονται εκπαιδευτικοί με ηλικία μικρότερη των 32 ετών. Επιπρόσθετα, το σύνολο των πρώτων είκοσι επιτυχόντων (ποσοστό 100%) διαθέτει μεταπτυχιακά προσόντα, από τους οποίους ποσοστό 30% έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο και 60% διαθέτει σχετική εκπαιδευτική εμπειρία.
- **Δάσκαλοι:** Ανάμεσα στην πρώτη εικοσάδα των επιτυχόντων υπάρχουν περισσότερα από πέντε άτομα που έχουν βελτιώσει τη θέση τους κατά περισσότερες από 300 θέσεις. Και οι είκοσι πρώτοι επιτυχόντες (ποσοστό 100%) διαθέτουν μεταπτυχιακά προσόντα και εκπαιδευτική πείρα. Επιπρόσθετα, ποσοστό 50% έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο.
- **Νηπιαγωγοί:** Ανάμεσα στους πρώτους επιτυχόντες στην ειδικότητα των νηπιαγωγών, υποψήφια έχει βελτιώσει τη θέση της κατά σχεδόν 2100 θέσεις. Η υποψήφια, κάτοχος μεταπτυχιακών προσόντων, με το υφιστάμενο σύστημα θα διοριζόταν μετά από περισσότερα από 50 χρόνια, ενώ με το νέο σύστημα θα διοριστεί άμεσα. Ποσοστό 75% των πρώτων είκοσι επιτυχόντων στην ειδικότητα των Νηπιαγωγών διαθέτει μεταπτυχιακά προσόντα, με το ποσοστό των ατόμων που διαθέτει άριστα στο πρώτο πτυχίο να ανέρχεται στο 20%. Επιπρόσθετα, ποσοστό 95% των πρώτων είκοσι επιτυχόντων διαθέτει σχετική διδακτική πείρα.
- **Αγγλικά:** Μερικοί από αυτούς που κατέλαβαν τις είκοσι πρώτες θέσεις έχουν βελτιώσει τη θέση τους κατά 1500 θέσεις. Ποσοστό 90% των πρώτων είκοσι επιτυχόντων διαθέτει μεταπτυχιακά προσόντα. Επιπρόσθετα, ποσοστό 30% έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο και ποσοστό 80% διαθέτει εκπαιδευτική εμπειρία.
- **Φιλολογικά:** Τρεις υποψήφιοι που βρίσκονται ανάμεσα στους πρώτους είκοσι επιτυχόντες έχουν βελτιώσει τη θέση τους κατά περισσότερες από 4000 θέσεις. Αυτοί οι επιτυχόντες, κάτοχοι μεταπτυχιακών προσόντων και με διδακτική εμπειρία, με το υφιστάμενο σύστημα θα διοριζόνταν μετά από 65 χρόνια, ενώ με το ΝΣΔΕ θα διοριστούν άμεσα. Για την πρώτη εικοσάδα των επιτυχόντων στην ειδικότητα των

Φιλολογικών, ποσοστό 95% διαθέτει μεταπτυχιακά προσόντα. Επιπρόσθετα, ποσοστό 35% έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο και ποσοστό 60% διαθέτει διδακτική πείρα.

- Βιολογία: Υποψήφιος που βρίσκεται ανάμεσα στους πρώτους επιτυχόντες έχει βελτιώσει τη θέση του κατά σχεδόν 600 θέσεις. Το σύνολο (100%) της πρώτης εικοσάδας των επιτυχόντων διαθέτει μεταπτυχιακά προσόντα. Επιπρόσθετα, ποσοστό 10% έχει βαθμό άριστα στο πρώτο πτυχίο και ποσοστό 80% διαθέτει διδακτική πείρα.

Καταληκτικά

Το Νέο Σύστημα Διορισμών στην Εκπαίδευση απαντά σε μια επιτακτική ανάγκη για αλλαγή και έχει εισαγάγει ένα πιο αξιοκρατικό σύστημα, στη βάση πολλαπλών κριτηρίων (βαθμός στη γραπτή εξέταση, πρώτος τίτλος σπουδών και μεταπτυχιακά προσόντα, εκπαιδευτική προϋπηρεσία, έτος κατάθεσης πρώτου τίτλου σπουδών και υπηρεσία στην Εθνική Φρουρά). Τα στοιχεία που ενδεικτικά έχουν παρατεθεί πιο πάνω καταδεικνύουν την πρώτη επιτυχία του νέου συστήματος και του παραθύρου που έχει ανοίξει το Νέο Σύστημα Διορισμών σε ικανούς και προσοντούχους εκπαιδευτικούς.

Η συνέχιση και επιτυχής ολοκλήρωση υφιστάμενων πολιτικών, όπως το Νέο Σύστημα Διορισμών στην Εκπαίδευση και η Επαγγελματική Μάθηση των εκπαιδευτικών και η δρομολόγηση νέων σημαντικών πρωτοβουλιών, όπως η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού και του Εκπαιδευτικού Έργου αποτελούν βασικές επιδιώξεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Με στρατηγικό προγραμματισμό και με την αгаστή συνεργασία όλων των κοινωνικών εταίρων, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού συνεχίζει τις προσπάθειες βελτίωσης όλων των βασικών πτυχών της εκπαίδευσης, ώστε να επιτευχθεί μια συνολική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της δημόσιας παιδείας.